



RIBE AMT

.....
MILJØMINISTERIET

Departementet

PRESSEMEDDELELSE

Den 5. december 2006

Forurening i Kærgård Plantage mere kompliceret end forventet - men en indsats er mulig

En arbejdsgruppe med repræsentanter fra Miljøstyrelsen og Ribe Amt har nu afsluttet de omfattende forureningsundersøgelser ved Grindstedværkets spildevandsgruber i Kærgård Plantage, efter at ingen i årevis har gjort noget ved en af de største forureninger i Danmark. Med rapporten har man for første gang nogensinde fået et mere præcist billede af forureningens omfang.

Den gode nyhed er, at den udsivende stofmængde er mindre end tidligere vurderet, og at det på sigt er muligt at bekæmpe forureningen. Imidlertid er forureningen meget kompliceret, og der findes derfor ikke nogen nemme og sikre løsninger.

"Vi kan ikke være bekendt at sende en så stor forureningsregning videre til eftertiden. Derfor indgik jeg i marts 2005 en aftale med Ribe Amt om at undersøge forureningen. Nu foreligger resultatet af undersøgelserne og det positive er, at der siver mindre gift ud, end man tidligere troede, og at nogle af stofferne vil nedbrydes naturligt. Men som rapporten viser, bliver det også meget kompliceret at rydde op, der hvor naturen ikke selv klarer det. For mig er konklusionen imidlertid klar: Der skal gøre noget aktivt for at få gang i oprydningen. Alle, der har beskæftiget sig med denne sag i mere end fem minutter ved, at det ikke kan gøres i et snuptag. Det vil tage flere år. Derfor handler det nu om at sætte en proces i gang, som vil føre til, at vi får taget hånd om denne historiske fejltagelse, og med rapporten har vi skabt grundlaget for, at der endelig kan tages fat", siger miljøminister Connie Hedegaard.

Rapporten viser, at det bliver teknisk kompliceret og derfor dyrt at bekæmpe forureningen. En indsats i målrettede etaper kan derfor vise sig at være hensigtsmæssig.

"Jeg er glad for, at vi nu kan offentliggøre den tekniske afrapportering, som vi aftalte i foråret 2005. Der foreligger nu en væsentlig bedre viden, end da vi sidste år redede for den eksisterende indsigt i forureningens omfang. Undersøgelserne anviser en række forskellige afværgeforanstaltninger, men dokumenterer også, at en grundig oprensning er overordentlig kostbar og ligger langt uden for de økonomiske rammer, som amterne havde mulighed for at afsætte til sådanne formål. Der foreligger således nu et godt grundlag for den videre proces, som skal føre frem til et valg af hvilke foranstaltninger, der er mest hensigtsmæssige og giver den bedste effekt", siger amtsborgmester Laurits Tørnæs.

Nogle stoffer kan forventes nedbrudt naturligt over årene, inden de når havet. Undersøgelserne viser at en del af forureningen ligger dybere end tidligere antaget, hvorved de siver ud under havbunden og først tilføres havvandet et stykke fra kysten. Ifølge undersøgelsen er forureningen fortsat meget kraftig i bunden af de oprindelige

6 gruber, i områderne lige omkring gruberne og i en del af den forurenede grundvandsfane mellem gruberne og havet.

Økonomiske overslag viser, at investeringen ved afværgeforanstaltninger er mellem 40-170 mio. kr. og driftsomkostningerne 7-25 mio. kr. i op til 100 år.

Med kommunalreformen er ansvaret for jordforureningsområdet flyttet fra amterne til regionerne. Dermed vil Region Syddanmark overtage Ribe Amts forpligtigelser per 1. januar 2007.

Regionerne vil blandt andet som følge af større budgetter end amterne få bedre mulighed for at gå ind i større forureningssager som f.eks. Kærgård Plantage. Rapportens resultater vil nu blive overdraget til en videre proces med Region Syddanmark og Miljøministeriet vil snarest i det nye år tage kontakt til regionen for at få lagt en plan for det videre arbejde bl.a. med henblik på, at drøfte en trinvis afværgestrategi, som kan føre til at gæster igen kan færdes uden restriktioner i naturen. Derudover bør der gennemføres en nærmere vurdering af vandmiljøet og økonomien ved en afværgeforanstaltning, og det er en del af det arbejde, der skal gennemføres til 2009 som opfølgning på Vandrammedirektivet.

Samlerapporten og alle delrapporterne kan læses på www.mst.dk

Læs faktaark om forureningen og rapporten [her](#).

Yderligere oplysninger:

Amtsborgmester Laurits Tørnæs, Ribe Amt, tlf. 79 88 60 10 eller 40 42 89 50
Kontorchef Palle Boeck, Miljøstyrelsen, tlf. 32 66 03 80.

Fakta om forureningen i Kærgård Plantage

Baggrund og resultater:

Miljøministeren og amtsborgmesteren for Ribe Amt indgik i marts 2005 en aftale om fælles finansiering af undersøgelser af forureningen i Kærgård Plantage. Aftalen blev indgået på baggrund af en redegørelse om forureningen fra marts.

Formålet med de gennemførte undersøgelser har dels været at få en bedre viden om forureningssituationen, dels at få afklaret, om de tidligere udpegede mulige afværgelsesforanstaltninger lader sig gøre, og at få omkostningerne herved præciseret.

Der blev på Finansloven 2006 afsat 10 mio. kr. til statslig medfinansiering af konkrete miljøafværgende foranstaltninger ved Kærgård Plantage - med støtte af Dansk Folkeparti.

Der foreligger – ud over en samlerapport – 12 tekniske delrapporter. Der henvises til Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk, hvor alle rapporter kan downloades. De væsentligste resultater:

- Forureningen spredes til havet over en ca. 800 m lang strækning. Spredningen sker især i den centrale del af denne strækning. Nogle af stofferne spredes terrænnært, andre hovedsageligt i 10-25 meters dybde.
- Den udsivende mængde af forureningskomponenter er generelt mindre end tidligere vurderet. Dette gælder bl.a. klorerede opløsningsmidler, som i vid udstrækning nedbrydes naturligt, inden de når havet. Modsat sulfonamider, som ikke nedbrydes undervejs mod havet, og som er den væsentligste stofgruppe i forhold til havmiljøet.
- Under normale vejrforhold forventes udsivningen kun at påvirke de økotoxikologiske forhold i havet umiddelbart langs med kysten i selve udsivningszonen på 800 m. I visse vejr-situationer vil påvirkningen af sulfonamider kunne omfatte en ca. 2,5 km lang strækning og et par hundrede meter ud i havet.
- Der er stadig en kraftig forurening i de 6 gruber i 2-3 meters dybde - specielt i bunden af disse. Forureningen består især af klorerede opløsningsmidler. Andre stoffer – bl.a. sulfonamider – er udvasket fra gruberne og findes primært spredt i grundvandet
- I forhold til tidligere opstillede potentielle strategier for afværgeforanstaltninger, der som hovedelement omfattede en afskæring af udsivningen af forurenede grundvand ved kliffoden, viser undersøgelserne, at avanceret kemisk behandling af oppumpet grundvand er en effektiv metode til at reducere udsivningen. Derimod er en stimulering af den biologiske nedbrydning i grundvandet ikke en brugbar metode overfor alle stofferne.

- Det kan lade sig gøre indenfor en kortere årrække at fjerne en stor del af forureningen i området. Dette vil dog bl.a. kræve en omfattende afgravning i gruberne og behandling af forurenede grundvand fra et jordvolumen på 1.000.000 m³. I de tidligere vurderinger indgik muligheden for en fjernelse af forurenede stoffer fra området ikke på samme niveau, men kun som begrænsede, supplerende foranstaltninger i et omfang, der var ca. 10 gange mindre. Den fornyede vurdering er muliggjort af, at de nye undersøgelser mere præcist har kortlagt, hvor forureningen i området især ligger.
- Hvad angår forureningen fra deponeringer fra det daværende Esbjerg Kemi viser undersøgelserne relativt høje indhold af klorfenoler i grundvandet under stranden. Det vurderes, at der finder en udsivning sted til havet. Denne viden har medført en udvidelse af badeforbuddet fra 900 m til nu 1400 m, der allerede er trådt i kraft.

Afværgescenarier:

- Til belysning af afværgemulighederne er der på det nye videngrundlag som eksempler opstillet 5 afværgescenarier for en samlet indsats overfor forureningen. De valgte scenarier er oppumpning af det udstrømmende grundvand ved klitfoden, før den siver ud til havet (afskæring), henholdsvis en fjernelse af stofferne i de mest koncentrerede områder (kildereduktion bl.a. med afgravning i gruberne) eller en kombination af afskæring og kildereduktion. Oppumpet grundvand skal renses ved avanceret kemisk behandling og bortskaffes, f.eks. gennem en ledning ud i havet.
- En fuld gennemførelse af de opstillede scenarier vurderes at indebære etableringsomkostninger mellem 40-170 mio. kr. og driftsomkostninger mellem 7-25 mio. kr. pr. år. Omregnet til nutidsværdi bliver udgiften 171-365 mio. kr. Afskæring koster mindst i etablering, men vil have en driftsudgift i mange årtier. Kildereduktion er forbundet med store etableringsomkostninger, men kan reducere de samlede driftsudgifter på længere sigt.
- Det skønnes, at de opstillede scenarier indenfor en 10-års periode kan reducere den nuværende udsivning med 75-95 %. Ved en fuld gennemførelse af de udpegede muligheder for kildereduktion kan op til 80-95 % af den samlede forekomst af forurenende stoffer fra området være fjernet inden for ca. 10 år.
- Den faktiske gennemførelse af en indsats kan hensigtsmæssigt ske etapevist, fordi dette vil give mulighed for en gradvis opbygning af anlægs- og driftsmæssige erfaringer med håndtering af den i flere henseender unikke forureningssituation. De enkelte etaper kan målrettes bestemte dele af forureningen.

Sundhedsmæssige forhold:

- Der er nu badeforbud på en 1400 m lang strækning.
- Målinger af afdampningen af stoffer til luften over gruberne viser, at der er behov for, at sundhedsmyndighederne træffer beslutning om, hvorvidt ophold her skal

frarådes. På stranden viser målingerne, at der ikke er behov for restriktioner vedr. ophold som følge af afdampningen alene.

Vidensbehov:

- Der knytter sig fortsat stor usikkerhed om udsivningen til havet. Det gælder især viden om, hvor den finder sted - i havstokken eller fra havbunden. Derudover er kendskabet til forureningen fra Esbjerg Kemis depoter generelt væsentligt mindre end den nu etablerede viden om forureningen fra Grindstedværkets gruber.